

*ПІДЛУЖНА Ірина Андріївна,
Національна академія Національної
гвардії України*

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО МОВЛЕННЯ

Без розуміння і вільного оперування термінами в професійно орієнтованому навчанні не можна проводити повноцінну мовленнєву діяльність. Але звичайне заучування слів не може забезпечити формування мовленнєвих навичок. Щоб студенти запам'ятали слова, необхідним є їх багаторазове повторення з обов'язковим контролем розуміння. Потрібно постійно формувати словниковий запас.

Лексична навичка характеризується як автоматизована репродуктивна або рецептивна дія, яка забезпечує коректне лексичне оформлення власного мовлення та адекватне сприйняття лексичного оформлення мовлення інших [1]. Процес формування лексичних навичок проходить у три етапи. На першому етапі відбувається фонетичне опрацювання термінів і

термінологічних словосполучень. Первинне закріплення відбувається через вивчення правопису і звучання певної одиниці, виконання вправ, які формують репродуктивні навички, роблять їх автоматизованими. Це можуть бути такі вправи, як заповнення пропусків у тексті відповідними термінами; граматична трансформація терміну чи словосполучення; закінчення речень; визначення зайвого терміну; підбір синонімів чи антонімів; зіставлення іншомовних термінів з українськими еквівалентами; побудова речень, які б містили певні терміни.

Другий етап - це закріплення та автоматизація лексичних навичок у рецептивно-продуктивних вправах. Основною на цьому етапі є робота з навчальним текстом і, як результат, вільне висловлювання студентів на основі прочитаного. Текст дає необхідний лексико-граматичний та логіко-структурний матеріал для побудови власних висловлювань. Після прочитання тексту передбачається знаходження і виділення потрібної інформації, відповіді на запитання, узагальнення фактів та інтерпретування з поданням власної оцінки прочитаного. На

цьому етапі акцентується увага на виконанні здебільшого комунікативних вправ, які дають поштовх для формулювання та висловлення студентами своєї думки, є стимулом для бесіди в аудиторії і моделюють реальні ситуації професійного спілкування [2]. Слід постійно звертати увагу на багатозначність слів і навчати розпізнаванню так званих «хибних друзів перекладача».

Поступове розширення і збагачення лексичного запасу в комплексі із системним опрацюванням граматичних структур під час виконання вправ дозволяє перейти від короткого повідомлення до змістовної доповіді, від поверхневого переказу тексту до його аналітичного викладу з поданням власної оцінки прочитаного, критичного погляду на проблему, яка обговорюється. Це дозволяє підготуватися до проведення у групі дискусії.

Важливим елементом активізації лексичного матеріалу в мовленні є використання аудіовізуальних засобів: фотографій, малюнків, навчальних відеофільмів тощо.

Робота над засвоєнням термінології і розширенням

лексичного запасу повинна продовжуватись і під час самостійної роботи.

Важливим фактором в опрацюванні термінологічної лексики є мотивація. Виконання навіть великої кількості формальних, невмотивованих вправ не дає очікуваного ефекту і не сприяє розвитку мовленнєвої діяльності.

Отже, процес формування лексичних навичок відзначатиметься ефективністю за умови їх поетапного розвитку (формування, удосконалення, розвиток), а також підсилюватиметься залученням різних стратегій для засвоєння лексичного матеріалу (як комунікативних, так і навчальних).

Список використаних джерел:

1. Потюк І. Є. Методика формування іншомовної лексичної компетентності студентів в умовах стратегічного вивчення іноземної мови (комунікативний аспект). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. Філологічна*. Випуск 62. С. 280-283.
2. Старунська Ю.А. Формування лексичних навичок іншомовного мовлення у студентів економічних спеціальностей. *Теорія і методика професійної освіти*. Випуск 12. Т. 2. 2019. С. 165-168.